

PRIVREDNI SUD HRVATSKE

Rješenje br. II PŽ- 615/90-2 od 17. 04. 1990.

Vijeće: mr. Veljko Vujović, mr. Pave Dević, prof. dr. Velimir Filipović

POJAM BRODARA I PLOVIDBENOG UPRAVITELJA BRODA — UPIS OVIH FUNKCIJA U UPISNIK

Upis brodara u list B upisnika brodova unosi se samo na zahtjev stranaka — Ovo i pod pretpostavkom da je ugovor koji je bio podloga za upis broda u upisnik bio ugovor o zakupu broda — Na zahtjev zainteresirane stranke, sud umjesto pojma brodar, mora u list B upisnika zabilježiti pojam »plovidbeni upravitelj broda« ako smatra da odnosni ugovor predstavlja ograničenje vlasnika u vezi s osobnim raspolaganjem brodom.

Prvostepenim rješenjem dopuštena je na temelju isprava priloženih uz prijavu, u listu B uložka broj 217. glavne knjige upisnika pomorskih trgovačkih brodova Lučke kapetanije Zadar uknjižba prava vlasništva m/b »Ošljak« Luka upisa Zadar, u korist jedne liberijske kompanije, dok je kao brodar navedenog broda upisano jugoslavensko brodarsko poduzeće.

Pravovremeno podnesenom žalbom rješenje pobija upisani brodar, navodeći da je prvostepeni sud na temelju podnesene prijave podnosioca žalbe trebao upisati kao »plovidbenog upravitelja broda« a ne kao brodara.

Predložio je da se prvostepeno rješenje u pobijanom dijelu izmijeni na način da se podnosilac žalbe upiše kao »plovidbeni upravitelj broda, a riječ brodar da se briše«.

Drugostepeni sud je žalbu uvažio, ukinuo prvostepeno rješenje, stvar vratio prvostepenom sudu na ponovno raspravljanje iz ovih razloga:

Ispitujući prvostepeno rješenje u pobijanom dijelu, u granicama razloga iz čl. 365. st. 2. u vezi sa čl. 381. Zakona o parničnom postupku, koji se na odgovarajući način primjenjuje u izvanparničnom postupku upisivanja u upisnik brodova (čl. 269. st. 1. Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi — »Sl. 1. SFRJ«, broj 22/77, 13/82 i 30/85 — u nastavku teksta ZPUP), ovaj drugostepeni sud je utvrdio da rješenje nije pravilno.

Prvostepeni sud je odlučio o prijedlogu za upis na način da je podnosioca žalbe upisao kao broдача nije odlučio u granicama zahtjeva koji su stavljeni u postupku (čl. 2. st. 1. ZPP).

Kao vlasnik broда »Ošljak« upisana je temeljem čl. 175. st. 1. t. 5. ZPUP-a, uz prethodno odobrenje Saveznog sekretarijata za saobraćaj i veze broj 2477/2 od 06. 06. 1989, strana pravna osoba liberijska tvrtka, što znači da se u takvom slučaju u listu B uloška glavne knjige upisnika brodova mogu upisati podaci o broдарu radi evidentiranja postojanja broдача broда koji nije nosilac prava raspolaganja brodom, odnosno koji nije vlasnik broда (arg. iz čl. 175. st. 2. ZPUP-a).

Iz navedenog slijedi da u takvom slučaju upis broдача nije obavezan već fakultativan, pa prvostepeni sud nije mogao osnovano upisati podnosioca žalbe kao broдача m/b »Ošljak« kod činjenice da takav upis nije izričito zahtijevan sve kada bi i odredbe ugovora o plovidbenom upravljanju kojeg su zaključili vlasnik broда i žalitelj dana 05. 06. 1989. upućivale na zaključak da se takav ugovor po svom karakteru ima smatrati ugovorom o zakupu broда.

S obzirom na izloženo valjalo je temeljem čl. 380. t. 3. ZPP-a, u vezi s čl. 269. st. 1. ZPUP-a žalbu uvažiti, rješenje u pobijanom dijelu ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovni postupak, s time da je u nastavku postupka prvostepeni sud odlučio o zahtjevu žalitelja, da umjesto »broдар« upiše kao »plovidbeni upravitelj broда«.

Prema shvaćanju ovog suda takav zahtjev bi se mogao prihvatiti i dopustiti zabilježba u listu B uloška glavne knjige upisnika pomorskih trgovačkih brodova ukoliko prvostepeni sud smatra da postojanje žalitelja kao »plovidbenog upravitelja broда« predstavlja »osobno ograničenje vlasnika u vezi sa slobodnim raspolaganjem brodom« (čl. 329. st. 1. u vezi sa čl. 185. st. 1. ZPUP-a), odnosno ako je takvo traženje prema sadržaju podnesenih isprava osnovano (čl. 80. st. 1. t. 3. ZPUP-a).

Pave Dević

Bilješka. — Koliko je nama poznato ovo je prvi slučaj koji je raspravljan o ovom predmetu u našoj judikaturi. Posebno treba naglasiti da Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ne pozna »plovidbenog upravitelja broда«. Međutim, on ga ne isključuje, i to poznavanjem mogućnosti vlasnika u vezi s osobnim ograničenjem raspolaganja brodom. Po našem mišljenju o takvom će se ograničenju raditi ako odnosni temelj na koji se ograničenje odnosi ne ide tako daleko da ograničenju daje svojstvo broдача. U ovim slučajevima će se morati unijeti u upisnik brodova svojstvo broдача, a ne neko drugo ograničenje. To slijedi iz okolnosti da navedeni Zakon posebno spominje broдача kao osobu koja se unosi, odnosno može unijeti u upisnik. Gornja presuda je ukinula prvostepenu upravu iz razloga da prvostepeni sud ispita da li ugovor koji je služio kao upis broдача u upisnik daje zaku-

poprimcu ona prava koja ima broдар. Mislimo da, prema slučaju, prvostepeni sud ne mora udovoljiti zahtjevu da se u upisnik unese »plovidbeni upravitelj broда«, ako dođe do zaključka da odnosni ugovor zainteresiranoj stranci ne daje to pravo. U tom slučaju će moći unijeti u upisnik pored oblgatnih podataka, klauzulu koja se poziva na ispravu pohranjenu u zbirci isprava.

Branko Jakaša

Summary

THE NOTION OF SHIP'S OPERATOR AND SHIP'S MANAGER AND THE ENTRY OF THIS PERSON'S NAME INTO A SHIP'S REGISTRY

If the entry of a foreign ship in the Yugoslav Registry of Ships is effected on the basis of the Bareboat Charterparty concluded with a Yugoslav Charterer the name of the Charterer as an Operator can be entered at the same time in Folio »B« of the Main Book. If the entry of a foreign ship is made on the basis of the Management Agreement and the Decree of the Federal Secretariat for Transport and Communication the Registrar should state in Folio »B« of the Main Book that the person having managerial powers and liabilities over the ship is called a »Manager of the ship«.